

Bijlage 1. Notitie Implementatie Gelders Verbetervoorstel Jeugd bescherming

Samenvatting

De Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (GVJB) is in het voorjaar van 2020 opgesteld om de problemen zoals die in het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd (november 2019) naar voren kwamen te verbeteren. Het uitwerken van deze verbeteragenda is vervolgens gestart in juli 2020. Onderdeel van de agenda is de om afspraak om in de Gelderse jeugdhulpregio's toe te werken naar eenzelfde wijze van inkoop en contracten voor jeugdbescherming en -reclassering. Daarin willen we zoveel mogelijk uniforme afspraken maken, zowel voor eisen en voorwaarden, als voor het administreren en monitoren van de uitvoering.

Inleiding

De GVJB heeft als doel om uniforme afspraken te maken. Deze zijn verder uitgewerkt in diverse bouwstenen. Hieronder zal per bouwsteen worden weer gegeven wat deze inhoudt en waar van toepassing zal ook de samenhang tussen de bouwstenen worden weergegeven. Vervolgens zal per bouwsteen inzichtelijk worden gemaakt welke impact dit heeft en welke kosten hiervoor worden geraamd. Dit zal ook worden gedaan voor de stukken omtrent monitoring en contractering. Onder het kopje financiën wordt dit verder samengevat in een overzicht.

Bouwstenen

Bouwsteen 1: Werken vanuit één visie en kernwaarden.

De visie en kernwaarden zijn vastgesteld. De implementatie hiervan vindt plaats in bouwsteen 2 en bouwsteen 3. Hierdoor is de impact van bouwsteen 1 volledig te vertalen in de volgende

bouwstenen en is er voor deze bouwsteen geen impact en ook geen verdere implementatie vereist.

Bouwsteen 2: Samenwerken in de praktijk

Deze bouwsteen kent drie stappen:

1. Het inrichten van een steunstructuur voor contactbeheer
2. Het organiseren van samenwerkingsbijeenkomsten
3. Het inrichten van lokale leergroepen

De uitwerking hiervan zal op regionaal niveau plaats vinden. De impact hiervan is relatief klein al zal hiervoor wel capaciteit vrij moeten worden gemaakt dan wel worden ingekocht om dit te realiseren. Derhalve is hiervoor een voorstel qua uren op gemaakt.

Bouwsteen 3: Een lokale aanpak voor veiligheid in gezinnen

De bouwsteen spreekt over de lokale aanpak over veiligheid in gezinnen en het komen tot een verkorting van de jeugdbeschermingsketen. Dit zal gerealiseerd worden door in elke regio toekomst/proeftuinen te organiseren met als doel de verandering van het zogeheten estafette-model naar teammodel waarbinnen de verschillende organisaties in de jeugdbeschermingsketen met elkaar samenwerken als team. In relatie tot bouwsteen 3 wordt er een verband gelegd met het opgeleverde toekomstscenario kind en gezinsbescherming dat in maart 2021 is aangeboden aan de tweede kamer en de regio aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Het onderling verband en effect wordt op dit moment nader onderzocht. Impact: Het Toekomst scenario Kind en Gezinsbescherming gaat impact hebben op het lokale veld. Er zal meer samenwerking worden verwacht gedurende een traject van een gezin. Met name bij op en afschalen van een beschermende maatregel en of veiligheidsonderzoek. Dit laatste gebeurt al

in de praktijk. Casuïstiek wat afgeschaald wordt vanuit Veilig Thuis dient op zeer korte termijn opgepakt te worden door het lokale team. Dit heeft een negatief effect op eventuele wachtlijsten binnen het lokale team. Om voor te sorteren op het Toekomstscenario wordt voorgesteld om op jeugdhulpregio een proeftuin in te richten. Om te voorkomen dat er veel verschillende pilots ontstaan met hetzelfde doel zijn er gesprekken tussen regio Rivierland en Rijk van Nijmegen om waar mogelijk de

krachten te bundelen. Hierbij wordt uitgegaan van de veiligheidsregio i.p.v. jeugdhulpregio. Naast schaalgrootte heeft deze indeling ook het voordeel dat alle betrokken gemeenten die samenwerken met de desbetreffende veiligheidspartners aangesloten zijn. In september 2021 wordt een opdrachtvoorstel voorgelegd aan het PFO Rivierland om een verdere verkenning van het ontwikkelen van een toekomsttuin op veiligheidsregio in te zetten. Hierdoor zal in dit voorstel verder geen financiële component voor deze bouwsteen worden opgenomen, aangezien deze in de basis los staat van het doel GVJB, namelijk het direct verbeteren van de jeugdbeschermingsketen. Het toekomstscenario en de toekomsttuinen zijn voor de semi langere termijn.

Bouwsteen 4: Eén werkwijze voor de Gelderse Jeugdbeschermingstafels

Deze werkwijze is beschreven en daarmee is deze bouwsteen gereed. De Jeugdbeschermingstafel van de regio Rivierland werkt al conform de voorgestelde/ gemaakte afspraken waardoor dit voor de regio geen veranderingen met zich meebrengt en is de impact dus nihil.

Bouwsteen 5: Een vereenvoudigd aanmeldproces jeugd

Deze bouwsteen kent de volgende onderdelen:

1. Eén Gelderse aanmeldroute jeugdhulp
2. Eén bepaling jeugdhulp
3. Eén Gelderse aanmeldformulier voor alle vormen van jeugdhulp

Ad 1; het volgende: gezien de verschillen in visie op- en werkwijze bij het organiseren van tijdige en passende jeugdhulp in de jeugdhulpregio's dusdanig groot zijn kunnen deze niet verenigd worden in één Gelderse aanmeldroute jeugdhulp. Het worden er twee, een jeugdhulpregio kiest voor de 301

aanmeldroute of een regio kiest voor een 315 aanmeldroute. De implementatie zal vooral lokaal en regionaal moeten plaatsvinden, maar vraagt ook begeleiding om de GVJB afspraken te borgen. De impact voor de gemeenten van deze werkwijze is aanzienlijk. De GI medewerker is verplicht om, voordat een bepaling jeugdhulp afgegeven wordt, in overleg te gaan met de desbetreffende gemeente. De GI medewerker en de lokale team medewerker bespreken samen welke zorgaanbieder het best passend is met welke omvang. De regie blijft gedurende dit proces bij de GI medewerker (Dit is al per wet en samenwerkingsafspraken geregeld enkel in de praktijk wordt hier anders mee omgegaan). Het afstemmen kost extra tijd (gemiddeld 2 uur per casus), maar levert in de praktijk veel op. Door het overleg wordt de samenwerking tussen het lokale team en de GI's gestimuleerd en krijgt de gemeente meer grip op de bepalingen jeugdhulp en daarmee meer grip op de uitgaven binnen de jeugdwet. In de huidige praktijk blijkt (werkwijze Neder-Betuwe en West Betuwe) dat er veel (financieel) te winnen is met mee kijken bij het afgeven van een bepaling jeugdhulp. Dit komt voort uit dat de GI medewerker niet altijd op de hoogte is van een lokale situatie en of aanbod.

Om goed advies vanuit het lokale team te kunnen geven over geschikte (lokale) zorgaanbieders is het van belang dat de lokale team medewerker op de hoogte is van de (lokale) zorgkaart. Daarbij is het wenselijk dat het inzichtelijk is hoe de beschikbaarheid van een bepaalde zorgaanbieder op dat moment is. Dit kan inzichtelijk gemaakt worden met een beschikbaarheidswijzer of een zorgbemiddelaar. Inzichten over beschikbaarheid zorgt bij de lokale teammedewerker als de GI medewerker voor minder administratieve druk wat ten goede komt aan de hulpvrager. Na het vaststellen van de bouwsteen dient de regio een besluit te nemen over de aanschaf van een

beschikbaarheidswijzer of een zorgbemiddelaar. Daarbij is ook de keuze of dit op regionaal of G7 niveau wordt uitgevoerd. Hiervoor zal een apart PFO voorstel worden voorgelegd. Wel is in dit PFO voorstel een indicatie van kosten hieromtrent weergegeven. In het stuk wat voorligt wordt gesproken over een 301 en 315 route. Dit is afhankelijk van de inkoopmethodiek dat wordt gehanteerd binnen de regio. Voor Regio Rivierenland geldt de 301 route.

Ad 2; de wens om tot één bepaling jeugdhulp, generieker en losgekoppeld van de duur van de juridische beschikking is op hoofdlijnen uitgewerkt. Uitgezocht moet nog worden in overleg met zorgaanbieders en specialisten in het gemeentelijke IJW-berichten verkeer naar een werkwijze die een administratieve lastenverlichting geeft en de werking van het declaratie- berichtenverkeer niet aantast. Hiervoor is op Bovenregionaal niveau nog extra inzet nodig om dit te voltooien.

Ad 3; met zeven grote aanbieders van diverse vormen van jeugdhulp wordt gewerkt aan één aanmeldformulier voor alle vormen van jeugdhulp (LVB, J&O, JGGZ) De ambitie is om dat het aanmeldformulier ook gebruikt kan worden voor de Regionale Expert Teams. Het lijkt niet aannemelijk dat dit proces voor 30 juni is afgerond en zal dus ook hierna nog Bovenregionale inzet vragen. Met het instemmen met een aanmeldformulier wordt de administratieve last bij zowel het lokale team als de gecertificeerde instelling verminderd. Eén aanmeldformulier zorgt voor minder

bureaucratie. In de praktijk hebben veel zorgaanbieders hun eigen formulieren. Zowel de GI medewerker als de lokale team medewerker moeten deze verschillende formulieren per aanmelding invullen. Vaak alvorens een hulpvraag door een zorgaanbieder in behandeling neemt. Bij afwijzing

dient een nieuw formulier ingevuld te worden bij een andere zorgaanbieder. Dit kost veel tijd, tijd die op een betere manier kan worden besteedt.

Bouwsteen 6: Een escalatiemodel bij stagnerende samenwerking

Geeft een duidelijke beschrijving van de escalatie wanneer de samenwerking tussen ketenpartners stagneert. Dit vraagt geen bijzondere investering van gemeenten, veiligheidspartners of inzet van een projectleider. Wel vraagt dit een stuk bewustwording bij de professionals die werken in dit domein.

Bouwsteen 7: Regionaal Expert Team in elke regio.

Iedere regio dient een Regionaal Expert Team in te regelen. Dit is een separaat collegevoorstel.

Bouwsteen 8: Gezamenlijk werven en opleiden van personeel

Deze bouwsteen is nog niet uitgewerkt. Veiligheidspartners hebben wel aangegeven hier behoefte aan te hebben, gezien de wens om meer gezamenlijk op te willen trekken en (nog meer) een gezonde en vitale organisatie te willen zijn waar professionals zich met plezier aan willen blijven verbinden. Hiervoor is op bovenregionaal niveau nog extra inzet nodig om dit te voltooien. De inschatting hiervoor is: 4 uur per week

De bouwstenen worden als bijlage onder de overeenkomst gehangen die wordt opgesteld voor de contractering van de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en zijn daarmee ook contractueel geborgd.

Contractering:

De contractering zal op regionaal niveau plaats vinden. Hiervoor is in het collegevoorstel Contractering GVJB een inzicht gemaakt van het proces en de verwachte inzet voor de Regio Rivierenland. Daarnaast zijn er vanuit de inhoud van het contract de volgende resultaat afspraken gemaakt en hebben tenminste de volgende financiële baten op Gelders niveau:

- Daling van 5% van wettelijke maatregelen
- De duur van verlengde OTS'en gaat dalen (2% per jaar)
- Voogdij wordt meer op uitstroom naar het netwerk gestuurd (1%)
- Zorgconsumptie Jeugdhulp vanuit GI verwijzers daalt met 1% per jaar
- Daarnaast gaan de volgende aanpassingen zorgen voor meer productieve uren:
- Meer tijd en ruimte voor de Jeugdbeschermers
- Daling overhead
- Daling verloop
- Stijging instroom nieuwe medewerkers
- Bouwstenen worden geïmplementeerd en succesvol samengewerkt

De eerste 4 elementen zullen zorgen voor een daling van de hoeveelheid in te zetten

Jeugdbescherming en de kosten van de te bepalen Jeugdhulp. De financiële impact hiervan gaat direct bijdragen als 'compensatie' voor een nieuw tarief. Daarnaast hebben de nieuwe tarieven ook een effect tov de huidige gecontracteerde tarieven. Voor de Regio Rivierenland is dit een licht positief effect en voor Bommelerwaard een licht negatief effect.

Monitoring:

Het document monitoren spreekt over de 7 vastgestelde KPI's (voor de volledigheid, dit zijn andere KPI's dan waarover bij de contractering wordt gesproken). Dit gaat om (1) aantal maatregelen, (2) instroom/doorstroom/uitstroom, (3) doorlooptijd, (4) samenloop jeugdhulp, (5) samenloop crisis, (6) wachttijd en (7) afschaling. KPI's welke vanuit het berichtenverkeer verworven kunnen worden. Om de monitor succesvol te laten opereren is er een eenmalige implementatie benodigd. De werkgroep monitoring heeft een concrete projectopdracht ná 1 juli 2021; de beoogde Gelderse Monitor dient nog ontwikkeld te worden. Hiervoor wordt een overeenkomst aangegaan met een

uitvoerende organisatie. Hiervoor dienen de volgende aspecten doorlopen te worden:

- Duiding aspecten rondom privacy in verband met herleidbaarheid persoonsgegevens
- Uitwerken aspecten rondom te hanteren inkoopsschaal
- (Waar nodig) Uitkristalliseren van de gekozen KPI's, in relatie met werkgroep contractering
- Juridische borging aanlevering door 51 gemeenten via Inlichtingenbureau naar uitvoerende organisatie (verwerkersovereenkomsten)
- Realisatie dashboard (meerdere proefrondes)
- Afspraken met deelnemende gemeenten/GI over aanpassingen in berichten n.a.v. constatering door uitvoerende organisatie.

In de offertes van de beoogde uitvoerende organisatie(s) staat hierover het volgende benoemd:

- Er is een projectstructuur nodig op het niveau G7 ten behoeve van implementatie vraagstukken
- Er is een groep inhoudelijke experts nodig ten behoeve van inhoudelijke duiding en aanscherping van KPI's

De aspecten worden uitgewerkt in tranches. De duiding van aspecten rondom privacy, inkoopsschaal en juridische borging dienen voor 10 september uitgezocht te zijn. De daadwerkelijke implementatie start hierna en dient afgerond te zijn vóór 31 december 2021. Dit betekent dat er tot 31 december 2021 de volgende uren gevraagd:

Projectleider: 8 uur per week

Projectondersteuner: 4 uur per week (tussen 10 september en 31 december)

Daarnaast zal in deze periode ambtelijke capaciteit beschikbaar moeten zijn om de ontsluiting van data per gemeente te realiseren. Tevens zal data moeten worden gevalideerd.

Burgerparticipatie

Niet van toepassing.

Argumenten

- 1.1 Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de opdracht vanuit de Gelderse Verbeteragenda jeugd.
- 1.2 Met het implementeren van de bouwstenen vanuit de Gelderse Verbeteragenda wordt bijgedragen aan een verbeterde samenwerking tussen de ketenpartners die zich bezig houden met de veiligheid van jeugdigen en hun gezin.

Kanttekeningen/risico's

Voor de dekking van de eenmalige en structurele kosten wordt een bijdrage van de regio's verwacht. Daarnaast worden nog twee andere financiële bronnen onderzocht:

- dekking vanuit de nieuwe geormerkte Rijksmiddelen voor jeugdbescherming. Een deel van de € 613 miljoen die het Kabinet voor 2021 heeft toegezegd komt via SPUK-middelen. Er wordt nog gesproken over middelen voor account houdende regio's, maar daar bestaat nog geen duidelijkheid over. Zodra dit bekend is wordt dit gedeeld met de gemeenten.
- dekking met middelen vanuit BOEG, het bovenregionaal Expertisecentrum Gelderland. De mogelijkheden worden onderzocht om een deel van de kosten van GVJB met deze middelen te dekken.

In het ambtelijke voorstel dat nu vanuit de GVJB ligt voor wat betreft de projectleiding, ondersteuning en communicatie in de implementatiefase wordt uitgegaan van de volgende kosten:

Projectleiding tijdens implementatiefase	Projectleider contracteren/monitoring geraamd op €35.500 Projectleider Samenwerken geraamd op €43.200,-
Ondersteuning tijdens implementatiefase	€21.320,-
Communicatie	€30.000,-

Vanuit de Regio Rivierenland is aangegeven dat dit in onze optiek een stuk lager kan zijn. Zoals eerder gesteld dienen de bouwstenen meer op regionaal niveau geïmplementeerd te worden i.p.v. provinciaal. De doorverrekening die is gemaakt bij de eenmalige kosten is gebaseerd op deze oorspronkelijke hoge bedragen en worden mogelijk naar beneden bijgesteld. Dit is in het Ambtelijk Overleg van 21 juni besproken. Op basis van dat overleg is er geen aanpassing geweest. Wel is nadrukkelijk benoemd dat dit om een maximum gaat qua financiering t/m december 2021. Dit juist om te voorkomen dat er alsnog om aanvullende financiering moet worden gevraagd. Daarbij zal wel kritisch moeten worden gekeken naar de besteding van de uren.

Programma duurzaamheid

Niet van toepassing.

Financiën

De impact van alle bovenstaande zaken geeft het volgende beeld voor de Regio Rivierenland:

Eenmalig

Soort kosten	Rivierenland
Projectleiding op G7 niveau	€11.600
Ondersteuning	€4.250
Implementatie monitor	€4.650
Communicatie	€4.300
Aanpassen van alle systemen aan nieuwe aanmeldroutes etc	p.m.
Totaal	€ 24.800

Deze gelden á € 24.800,- worden gedekt vanuit de DUVO middelen.

Daarnaast vraagt de implementatie van de bouwstenen 2 en 5 op regionaal niveau extra inzet. Hiervoor is de inschatting dat dit om 6 uur per week gaat voor een periode van augustus t/m december 2021.

Voorgesteld wordt om hiervoor een medewerker aan te stellen voor een periode van vijf maanden (augustus – december 2021), voor 6 uur per week. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 8.738,- voor de acht gemeenten binnen Regio Rivierenland. De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van inwoneraantal. Middels dit voorstel worden gemeenten verzocht in te stemmen met deze kosten.

Gemeente	Inwoneraantal 2021	Verdeling 2021
Buren	26.742	€ 948
Culemborg	28.956	€ 1.026
Maasdriel	25.034	€ 887
Neder-Betuwe	24.342	€ 863
Tiel	42.161	€ 1.494
West Betuwe	51.198	€ 1.814
West Maas en Waal	19.320	€ 684
Zaltbommel	28.901	€ 1.023
Totaal	246.654	€ 8.738

Structureel

Soort	Rivierenland	Bommelerwaard

Kosten		
Tarief wettelijke maatregelen	- €16.000	€11.000
Tarief preventieve maatregelen	€7.000	€1.000
Monitor	€4.000	€2.000
<i>KEUZE: Beschikbaarheidswijzer</i>	<i>€9.000</i>	<i>€3.000</i>
<i>KEUZE: zorgbemiddelaar</i>	<i>€75.000</i>	<i>€75.000</i>
Indicatie: toekomsttuin	p.m.	p.m.

Let op! Bij de tarieven is er uitgegaan van gelijkblijvende omzet. Ook is er een extrapolatie gemaakt van de huidige omzetcijfers. Daarmee zijn de cijfers voor zowel de kosten voor tarief als de opbrengsten een zo nauwkeurig mogelijke duiding.

Kijkend naar de resultaatafspraken is er dus een totale daling van kosten voor de Jeugdhulp (1% totaal van alle GI verwezen Jeugdhulp) én een daling van het aantal wettelijke maatregelen (5% per jaar n.a.v. realisatie toekomsttuinen) dus een opbrengst die afgetrokken dient te worden van de kosten. De verdeling is nog niet te maken v.w.b. daling dus er is voor zowel kosten als opbrengsten uitgegaan van de omzet huidig.

Voor deze structurele kosten is wel een uitsplitsing gemaakt tussen de Regio Rivierenland en Bommelerwaard, omdat voor wat betreft de tarieven er een vergelijking wordt gemaakt met de huidige tarieven en die zijn verschillend. Hierdoor geeft dit voor Regio Rivierenland per saldo een besparing van € 9.000,- en voor Bommelerwaard een stijging van € 12.000,-

De structurele kosten die verbonden zijn aan de Beschikbaarheidswijzer een zorgbemiddelaar en Toekomsttuin worden in dit college voorstel niet expliciet gevraagd te financieren, aangezien de keuzes hiervoor nog niet zijn gemaakt. Echter geeft dit wel een inschatting van de kosten die hieraan zijn gebonden en die dus volgen uit de implementatie van de GVJB.

De contractering vanaf 2022 vraagt verder geen extra inzet van contractbeheer/ contractmanagement ten opzichte van de huidige werkzaamheden.

Bedrijfsvoering

Nu in de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming de bouwstenen concreet zijn gemaakt dient deze geïmplementeerd te worden. Voor de bouwstenen 2 en 5 dient hiervoor een regionaal procesbegeleider worden aangesteld. Deze zal een plan van aanpak opstellen in nauw overleg met de gemeenten. De procesbegeleider wordt op korte termijn geworven, bij voorkeur via een van de deelnemende gemeenten (vergelijkbaar met het project de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming).

Daarnaast wordt van gemeenten inzet gevraagd voor het ontsluiten van data voor de monitoring. Een ruwe inschatting is dat de ontsluiting 40 uur aan capaciteit vraagt in 2021.

Uitvoering

Planning

De implementatie wordt verder vormgegeven in de tweede helft van 2021, zoals hierboven beschreven.

Handhaving

Niet van toepassing.

Communicatie

Ten dienste van de uitrol en bestending van de GVJB is er het voorstel gedaan vanuit de regiegroep om te investeren in een communicatieplan. Hiervoor is bij alle betrokkenen akkoord opgehaald om dit te financieren. Hoewel nog niet alle projectpartners bereid zijn een bijdrage te leveren is er is overeenstemming om toch op basis van het voorstel van de regiegroep aan de slag te gaan met het opstellen van het plan, om de boodschap van de GVJB zo goed mogelijk uit te dragen. Momenteel is daarvoor een totaalbedrag van 32.000 euro opgenomen. We zijn van mening dat een vorm van communicatie over de implementatie van alle bouwstenen noodzakelijk is, maar vinden het begrote bedrag daarvoor buiten proportioneel. We moeten rekening houden met een aanvullende budgetreservering om het plan vervolgens te implementeren.